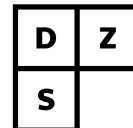
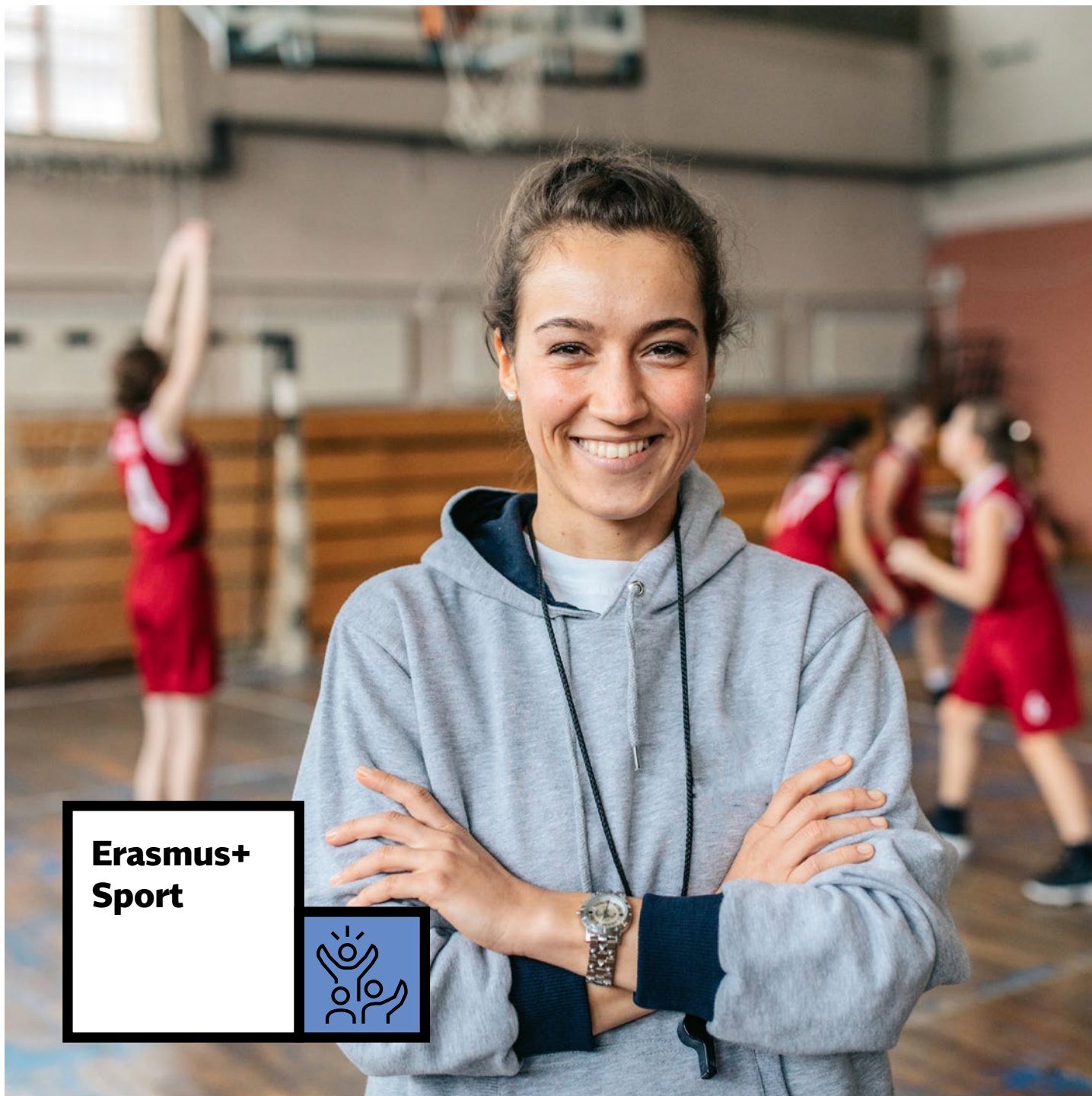

MOZAIKA

ČTVRTLETNÍK DZS O MEZINÁRODNÍM VZDĚLÁVÁNÍ / ZIMA 2021

**Erasmus+
Sport**

Kalendář akcí

15. ledna

Založte síť v programu CEEPUS

Navažte spolupráci s univerzitami ve střední a jihovýchodní Evropě. Vytvořte společně projekt včetně výměnných aktivit a podejte si žádost na koordinaci vlastní sítě.

ceepus.dzs.cz

leden–květen

Stipendia pro VŠ učitele a studenty

Neopásměte jedinečnou šanci získat stipendium na studijní pobyty v Řecku, Lotyšsku, Polsku, Německu a dalších destinacích. Podrobnosti najdete v novém katalogu Akademické informační agentury.

aia.dzs.cz

16. února

Program Vzdělávání Fondů EHP

Využijte finanční podpory v programu Vzdělávání Fondů EHP a podejte si žádost na projekty institucionální spolupráce s partnery v Norsku, Lichtenštejnsku a na Islandu.

fondyehp.dzs.cz

únor–březen

Nová výzva Erasmus+

Získejte finance pro vaše mezinárodní vzdělávací projekty a zahraniční pobyty. Zapijte se do výzvy programu Erasmus+ pro rok 2022. Žádosti na projekty mobility osob posílejte do 23. února, projekty spolupráce můžete podávat do 23. března.

erasmus.dzs.cz

Online kurz EPALE

Lektorské minimum I–III

Zlepšíte své lektorské dovednosti pro prezenční, hybridní i online kurzy. Přihlaste se do bezplatné série online kurzů Lektorské minimum, kterou připravili odborníci na vzdělávání dospělých z EPALE.

<https://kurzy.epale.cz/>

23. února

Evropský sbor solidarity

Nezmeškejte termín pro podávání žádostí v programu Evropský sbor solidarity na dobrovolnické a solidární projekty. Nově se můžete zapojit i do centralizovaných aktivit, které spravuje Evropská výkonná agentura pro vzdělávání a kulturu.

www.sborsolidarity.cz

Úvodem

Milí čtenáři, většina z nás osobně zná pocit, kterého se nám dostává při sportování. Celý proces začíná přemlouváním se k tomu, abychom se vůbec začali hýbat, a končí velkým pocitem vítězství a spokojenosti způsobeným vyšší tvorbou endorfinů, takzvaných hormonů štěstí.

K této formě relaxace se mnoho z nás uchýlilo během minulého roku. Jednalo se nejen o způsob, jak si na chvíli odpočinout od „nového“ světa kolem nás, ale i o přístup, kdy nám bylo kladeno na srdce, že pravidelně sportující jedinec je méně náchylný k nemocem a je celkově příhodnější své tělo pravidelně trápit cvičením, neboť mu tímto způsobem vyjadřujeme svou úctu k tomu, o jak dokonalý přirozený mechanismus se jedná.

Z pohledu Evropské unie je pouze přirozeným procesem, že je sportu a všemu, co s ním souvisí, přikládán čím dál větší důraz. Jedná se o krok, kterým lze velkým dílem přispět ke zdravé evropské společnosti, a pomoci tak řešit její novodobé problémy, které se projevují v důsledku jejího vývoje. V praktické rovině vidíme tento důraz ve finanční podpoře, kdy byl rozpočet Erasmus+ Sport na další programové období navýšen na 470 milionů eur. Zároveň nás podporované nástroje vedou k tomu, že výzvy, kterým v oblasti sportu jednotlivé členské státy čelí, je příhodnější řešit společně v mezinárodní spolupráci, neboť tyto otázky se nezastaví na hraničních přechodech.

V tomto vydání Mozaiky zjistíte, jaké příležitosti program Erasmus+ Sport nabízí organizacím, které se věnují sportu nebo ho chtějí podpořit. Nechybějí ani inspirativní rozhovory a příklady dobré praxe.

Přeji vám příjemné čtení.

Lenka Procházková
vedoucí kanceláře CZELO

Stát „hobby“ sportovců

Česká republika má v oblasti amatérského sportu velmi výraznou roli. Bylo to vidět zejména v období špatné epidemiologické situace, kdy byla v době takzvaného lockdownu obrovská poptávka po sportování. Jakmile to bylo možné, amatérský sport se rozjel na plné obrátky podobně jako tomu bylo před covidem. Naše země je dlouhodobě známá jako národ „hobby“ sportovců, což pociťujeme i při zahraničních jednáních s protějšky z národních sportovních agentur nebo ministerstev sportu po celém světě. Jsme za to rádi, že tento status Česká republika má, i když je tuzecký sport dlouhodobě podfinancovaný.

Na druhou stranu proto je tu teď Národní sportovní agentura, která si bere pod křídla amatérský, zejména dětský sport, který buduje správný charakter a zdravější populaci. Chceme tedy zajistit adekvátní podmínky pro provoz amatérských sportovních organizací, nejen pro reprezentanty, na které se pak všichni díváme v televizi.

Zapojení firem

Zejména ve Spojených státech amerických je sport společenská prestiž a pro každou významnou firmu je automatická společenská odpovědnost formou sponzoringu sportovních klubů nebo akcí. Stát tam vytvořil podmínky, zejména výhodné daňové odpisy, a firmy se předhánějí, kdo koho bude sponzorovat. Přitom se jedná o amatérský sport při studiu. Samozřejmě že takový systém nelze v Česku vytvořit za pár let, ale ve spolupráci s Ministerstvem financí a zavedením atraktivních podmínek pro sponzory si to dokážu představit.

Dopad pandemie

Snažíme se klást velký důraz na iniciaci a popularizaci sportovních aktivit dětské populace. Ve svém záměru vycházíme ze zásadního a nezpochybnitelného zjištění, že aktivní trávení volného času, ať už sportem nebo jinou pohybovou činností, patří ke zdravému životnímu stylu a že řízené sportovní aktivity mají nesporný neformální vzdělávací a výchovný dopad. Významně tak pomáhají v boji proti negativním vlivům na společnost, jako je kriminalita, užívání drog a další. Průměrné české dítě přibralo během pandemie podle některých zjištění až patnáct kilogramů, což je úkol, se kterým se teď musíme popasovat. O to víc, když nám kluby dávají informaci, že se jim po pandemii vrátilo výrazně méně dětí.

Úzce spolupracujeme s Asociací krajů České republiky, protože v České republice funguje při financování zejména dětského sportu víceúrovňové financování z veřejných rozpočtů, kdy kluby dostávají dotace od obce, kraje i Národní sportovní agentury.

Evropské výzvy

Právě pro mezinárodní partnerství v oblasti sportu vznikl program Erasmus+, který si klade za úkol bojovat proti restrikcím, jako je doping, falšování výsledků a násilí ve sportu a proti diskriminaci a netoleranci, podporovat dvojí kariéru sportovců a také dobrovolnické aktivity ve sportu, využívání sportu jako prostředku začleňování vyloučených osob do společnosti a zvyšování povědomí o zdravotní prospěšnosti fyzických aktivit.

Filip Neusser
předseda Národní sportovní agentury

Merry a Tom

se těší, až za nimi přijedete na univerzitu do Sydney.

Erasmus+ teď nabízí více možností. Třeba i studium vzhůru nohama.

ERASMUS+
ROSTE

ERASMUSROSTE.CZ

Spolufinancováno z programu Evropské unie Erasmus+ a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem. Změny uvedených údajů nebo tiskové chyby jsou vyhrazeny.

MOZAIKA, zima 2021 • 8. prosince 2021 • Vychází 4x ročně, rozdává se zdarma

Vydavatel: Dům zahraniční spolupráce • Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1, IČO: 61386839, evid. č.: MK ČR E 23325, tel.: +420 221 850 100, e-mail: info@dzs.cz, web: www.dzs.cz, www.naerasmusplus.cz, www.eurodesk.cz Redakce: Lucie Rychlá Foto: [istockphoto.com](https://www.istockphoto.com) Grafika: orange5 creative studio, s. r. o.

Tisk: AF BKK, s. r. o. Distribuce: Casus, Direct Mail, a. s.

Předplatné: Odebírání čtvrtletníku si můžete objednat na stránkách www.dzs.cz, kde také naleznete zdarma ke stažení elektronickou verzi. Vaše dotazy a připomínky zasílejte na e-mail: redakce@dzs.cz.

Polovina Evropanů vůbec nesportuje

Text: Lucie Rychlá

Podle výsledků šetření Eurobarometr z roku 2017 v Evropě cvičí nebo sportují alespoň jednou týdně pouze dva lidé z pěti. Podíl těch, kteří se nehýbou vůbec, vzrostl oproti roku 2013 z 42 na 46 procent. Češi dopadli v evropském srovnání ještě hůře. Neaktivnější jsou občané Finska, Švédska a Dánska. Naopak nejméně cvičí Bulhaři, Řekové a Portugalci. S tím, jak se lidé méně hýbou, roste také podíl těch, kteří trpí nadváhou nebo obezitou.

Výsledky šetření dále ukázaly, že méně než polovina Evropanů se během týdne věnuje alespoň nějaké formě pohybu (třeba zahradničení). Muži jsou mírně aktivnější než ženy, zejména ve věkové skupině 15–24 let. Sportu se lidé oddávají nejčastěji venku (40 %) a doma (32 %). Pohyb na čerstvém vzduchu preferují zejména Finové. Lidé nejčastěji cvičí, aby si zlepšili svoje zdraví (54 %) a fyzickou kondici (47 %) nebo aby se odreagovali (38 %). Jako důvod, proč nesportují, uvádějí nedostatek času (40 %), nezáměr (20 %) a nemoc či hendikep (14 %). Dobrovolnické práce v oblasti sportu se věnuje pouze šest procent respondentů, přičemž Švédové, Dánové a také Holanďané patří k těm nejangažovanějším.

Vliv pandemie

I když jsou výsledky tohoto průzkumu již čtyři roky staré, novější zprávy naznačují, že se situace v poslední době nezlepšila. Přispělo k tomu také omezení provozu sportovišť, sportovních kroužků i distanční výuka z důvodu pandemie. Přestože na jejím začátku měli někteří snahu více se hýbat (především venku), s postupem času jejich motivace začala opadat. Například v průzkumu Seznam.cz z února letošního roku uvedla polovina respondentů, že pravidelně nesportují a zhoršení fyzické kondice pocítovalo 41 procent dotázaných. V médiích se také objevily zprávy, že dlouhotrvající pandemie má negativní dopad na hmotnost dětí. Některé přibraly během roku až desítky kilogramů. Děti v tom ale nejsou samy. Podle Evropské mapy obezity jsou Češi jedním z nejobéznějších národů v Evropské unii. V šetření z roku 2014 jsme se umístili na čtvrtém místě, zatímco neslavné prvenství patří Maltě.

Pohybové minimum

Pravidelné cvičení nebo jiná forma pohybu přitom významně přispívá ke zlepšení fyzické zdatnosti a psychické odolnosti a pomáhá snižovat výskyt různých chronických onemocnění. Světová zdravotnická organizace (WHO) proto doporučuje pravidelný pohyb jako součást zdravého životního stylu. Dospělí lidé by podle ní měli během týdne věnovat nejméně 150 minut střední aerobní aktivitě nebo 75 minut intenzivní aerobní aktivitě (nebo jejich kombinaci). Podle portálu 6000kroku.cz stačí 40 minut svižnější chůze denně, abyste zaznamenali výrazně pozitivní efekt na vaše zdraví a psychickou pohodu.

Erasmus+ Sport

Nízkému zájmu o cvičení a z něj plynoucích negativních dopadů na zdraví občanů i ekonomiku si je vědoma i Evropská komise. Ta se snaží oblast sportu podpořit především v rámci programu Erasmus+ Sport, kterému pro následujících sedm let přidělila rozpočet 470 milionů eur (výrazné navýšení oproti 265 milionům v minulém programovém období). Administraci programu zajišťuje Evropská výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (EACEA) v Bruselu. O finanční podporu mohou žádat veřejné organizace, jejichž činnost se dotýká sportu, například sportovní kluby, školy, neziskové a mládežnické organizace a další. Peníze jsou určeny na mezinárodní projekty a neziskové sportovní akce. Projekty by v sobě měly kromě sportovního aspektu zohlednit i některou z horizontálních priorit programu, kterými jsou udržitelnost, inkluze, digitalizace nebo podpora aktivního občanství.

Evropský týden sportu

Evropská komise iniciovala také řadu kampaní. Tou nejznámější je Evropský týden sportu, který se koná pravidelně koncem září. Jeho ústředním motivem je slogan #BeActive a má za cíl motivovat lidi, aby se začali více hýbat. Zapojují se do něj sportovní organizace, školy a další zájemci, kteří pro veřejnost připravují různé sportovní akce a výzvy. Každý rok se Evropského týdne sportu účastní miliony lidí. Součástí je také vyhlašování cen #BeActive Awards a #BeInclusive Awards (více o nich na straně 13). V letošním roce navíc Evropská komise spustila iniciativu HealthyLifestyle4All (HL4A), která má motivovat veřejné organizace, aby se zavázaly propagovat zdravý životní styl napříč generacemi a sociálními skupinami.

Společenská role sportu

A právě společenská role sportu je také jednou z důležitých oblastí, na které se Evropská komise zaměřuje ať už v rámci programu Erasmus+ Sport, nebo výše zmíněných kampaní. Sport totiž pomáhá budovat soudržnost komunity a vede k posílení pocitu evropské identity. Je navíc efektivním prostředkem pro sociální začlenění, interkulturní výchovu i prevenci kriminality. Proto se Komise zasazuje o to, aby se ve světě evropského sportu dodržovaly principy demokracie, fair play, transparentnosti, zodpovědného rozhodování a inkluze. Aktivně bojuje například proti dopingmu, násilí, diskriminaci a korupci ve sportu.

Evropané a sport

Téměř polovina Evropanů nikdy nesportuje a třetina se nevěnuje ani žádné fyzické aktivitě.

Muži sportují více než ženy, především ve věkové skupině 15–24 let.

Neaktivnější jsou Finové, Švédové a Dánové.

Nejméně sportují Bulhaři, Řekové a Portugalci.

Dvě třetiny Evropanů chodí pěšky alespoň deset minut v kuse minimálně čtyřikrát týdně.

12 % Evropanů sedí déle než 8,5 hodiny denně, naopak 16 % sedí méně než 2,5 hodiny.

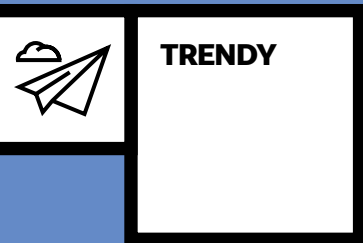
Sportu se nejčastěji oddávají venku (40 %) a doma (32 %).

Největší motivací je snaha zlepšit vlastní zdraví (54 %) a kondici (47 %) nebo se uvolnit (38 %).

Nedostatek času, zájmu a nemoc/hendikep jsou nejčastěji uváděné důvody, proč necvičí.

Zdroj: Eurobarometr: Sport and physical activity, prosinec 2017

Rozhýbejte Evropu!

Evropané (moc) nesportují a Evropská komise to chce změnit. Investuje proto nemalé částky na podporu sportovních organizací, projektů a kampaní. Zapojit se můžete i vy. Zacvičte si v rámci Evropského týdne sportu, nominujte inspirativní projekt na evropské ceny #BeActive nebo se sami staňte hybateli pozitivních změn s podporou programu Erasmus+ Sport.

Vzáří letošního roku spustila Evropská komise novou kampaň na podporu zdravého životního stylu napříč generacemi a sociálními skupinami – HealthyLifestyle4All (HL4A). Dvouletá iniciativa je postavena na třech pilířích: 1) zvýšit povědomí o důležitosti zdravého životního stylu v celé společnosti, 2) zjednodušit přístup znevýhodněných skupin obyvatel ke sportu a zdravé výživě, 3) zajistit holistický přístup k jídlu, sportu, zdraví a duševní pohodě. Do iniciativy se mohou zapojit zástupci sportovních organizací, neziskového sektoru i mezinárodních, národních a místních úřadů, kteří se dobrovolně zavážou naplňovat její principy. Online registrace probíhá na webové stránce sport.ec.europa.eu/healthylifestyle4all. Sama Evropská komise se například zavázala propagovat zdravý životní styl na školách.

Zdraví pro všechny

Česká stopa v Evropě

Evropská komise získala pravomoc podporovat činnost členských států v oblasti sportu teprve v roce 2009. V letech 2014–2020 pak zařadila sport do programu Erasmus+ a na jeho financování alokovala částku 265 milionů eur. Zatímco v prvním roce měli žadatelé k dispozici 22 milionů, o šest let později si mohli rozdělit téměř trojnásobek (65 milionů eur).

Podpora byla určena na dva typy aktivit – partnerství pro spolupráci (od roku 2016 také na tzv. malá partnerství) a neziskové evropské sportovní akce. Projektoví koordinátoři ze všech programových zemí Erasmus+ museli žádat o grant z jednoho společného rozpočtu, jehož administraci má na starost Evropská výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (EACEA) v Bruselu.

V roce 2014 obdržela EACEA celkem 477 žádostí, přičemž uspělo 45 návrhů. Česká

republika byla v té době zastoupena pouze jako partner ve dvou partnerstvích pro spolupráci. O rok později jsme uspěli už i jako koordinátoři projektu partnerství a také se do tří projektů zapojili jako partneři. Nejúspěšnějším byl pro nás zatím rok 2020, kdy EACEA podpořila celkem 27 projektů, do kterých se zapojily české sportovní a vzdělávací organizace (ať už jako koordinátoři, nebo partneři). V roce 2020 obdržela EACEA vůbec nejvyšší počet žádostí (1142) a schválila jich 315, takže zastoupení České republiky bylo opravdu významné.

Za celé sedmileté období zpracovala EACEA 4078 projektových žádostí, grant schválila zhruba pro čtvrtinu z nich (1154). Se svým návrhem uspěl například sportovní klub Sokol v Brně, Český svaz pozemního hokeje nebo občanské sdružení Senior Fitness.

Nové období, nové výzvy

Letos na jaře odstartovala Evropská komise nové rozpočtové období programu Erasmus+ (2021–2027) a finanční podpora poputuje opět i do oblasti sportu. Celkový příspěvek na tento sektor činí 470 milionů eur, což představuje výrazné navýšení oproti předchozímu programovému období (265 milionů).

O grant se mohou ucházet nejen sportovní kluby a asociace, ale také školy a veřejné i soukromé organizace, jejichž činnost se dotýká sportu. Žádosti zpracovává Evropská výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (EACEA) v Bruselu.

Termíny výzev pro rok 2022 jsou **23. března** pro projekty kooperativního partnerství, partnerství malého rozsahu a neziskové sportovní akce a **7. dubna** pro projekty budování

Získejte grant

kapacit v oblasti sportu. Více informací o výzvách i požadavcích pro podávání žádostí zjistíte na webových stránkách České stýčné kanceláře pro vzdělávání a výzkum – czelo.dzs.cz.

V následujících letech budou v oblasti sportu prosazovány tyto priority: podpora zdravého životního stylu pro všechny; podpora integrity a hodnot ve sportu; podpora vzdělávání ve sportu prostřednictvím sportu; boj proti násilí, rasismu, diskriminaci a nesnášenlivosti ve sportu. K těmto tématům bude třeba přistupovat komplexně a bude vhodné spolupracovat s experty z různých oblastí.

S novým obdobím čeká žadatele řada novinek, které blíže představujeme v rubrice Jak na to. Patří k nim například zavedení fixních jednorázových částek.

Nejaktuálnější informace o stavu tělesné výchovy v evropských školách jsou bohužel již osm let staré. Pocházejí z analýzy, kterou v roce 2013 publikovala evropská informační síť Eurydice. Studie *Tělesná výchova a sport ve školách v Evropě* mapuje situaci tělesné výchovy a sportovních aktivit ve školách v 30 evropských zemích včetně České republiky. Zahrnuje údaje na úrovni primárního a nižšího sekundárního vzdělávání. Poskytuje přehled o národních strategiích a iniciativách, o postavení tělesné výchovy v národních vzdělávacích plánech a v řídicích dokumentech, o doporučené roční časové dotaci, hodnocení žáků, vzdělávání učitelů nebo mimoškolních aktivitách. Publikace je zdarma ke stažení v českém překladu na webu DZS v sekci Mezinárodní studie.

Tělocvik ve školách

V letošním roce ukončilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy svou činnost v oblasti podpory sportu. Tuto agendu má nyní plně v kompetenci Národní sportovní agentura (NSA), která vznikla v srpnu 2019. Již v loňském roce začala Agentura vyhledávat vlastní dotační programy, které představila na celorepublikové roadshow. Jedním z nich je výzva Můj klub, v rámci které NSA nabízí finanční podporu mládežnickým sportovním klubům. Rozpočet pro letošní rok činil 1,6 miliardy korun. Dlouhodobým cílem Agentury je vytvořit v České republice vhodné sportovní prostředí pro rekreační i vrcholové sportovce, včetně parasportovců. NSA zajišťuje mimo jiné také český antidopingový program a úzce spolupracuje i se zahraničními sportovními organizacemi.

Nový hráč na scéně

Tělocvikem ke zdraví

Velmi úspěšným projektem v programu Erasmus+ Sport byla iniciativa sportovního centra z polské Gdyně – *Move up to be healthy and happy*. Projekt se uskutečnil v letech 2016–2017 a reflektoval zdravotní problémy dětí spojené s nedostatkem pohybu a špatnou výživou. Polský koordinátor spolupracoval s partnery v dalších pěti evropských zemích – Itálii, Portugalsku, Velké Británii, Rumunsku a Česku. Za nás se do projektu zapojil beachvolejbalový klub v Praze Ládví. Jejich společným cílem bylo motivovat děti ke zdravému životnímu stylu prostřednictvím skupinových sportovních aktivit. Součástí byly také lekce o zdravé výživě, workshopy pro učitele a rodiče a příprava celé řady informačních materiálů včetně příručky pro děti. Jádrem projektu byly ale sportovní lekce v rámci tělocviku (celkem 795) a další sportovní akce pro rodiny a veřejnost (celkem 56). Do projektu se nakonec zapojilo 59 škol ze všech šesti zemí, téměř 7300 dětí a 280 učitelů. Důležitým výstupem je velmi podrobná závěrečná zpráva v angličtině, která může inspirovat jiné organizace k uspořádání podobných aktivit nebo k realizaci vlastního mezinárodního projektu. Zpráva je k dispozici na online platformě Erasmus+ Project Results. Beachklub Ládví má dlouholeté zkušenosti s tréninkem dětí, dospělých i seniorů. V minulosti se zapojil i do dalších mezinárodních projektů zaměřených na sport a mládež (například Spring of Youth).

Fotbalem proti chudobě

Fotbal může být velmi efektivním prostředkem integrace. Dokáže bořit sociální hraniče a pomoci sociálně vyloučeným lidem změnit jejich život. Od roku 2003 se v Evropě koná mezinárodní fotbalový turnaj Homeless World Cup, kterého se účastní i Česká republika. Organizaci turnaje má na starost The Homeless World Cup Foundation se sídlem v Edinburghu. Ta v letech 2016–2018 koordinovala rozsáhlý mezinárodní projekt s podporou programu Erasmus+ Sport. Zapojily se do něj organizace z 22 evropských zemí, které se věnují pouličnímu fotbalu. Jednou z nich byla česká nezisková organizace Sananim, která pomáhá lidem ohroženým závislostmi a jejich blízkým. V Česku také koordinuje národní soutěž Homeless World Cupu a zajišťuje účast naší reprezentace na světovém šampionátu. Cílem projektu *International Partners Sharing Skills (iPass)* bylo především sdílení osvědčených postupů, budování kapacit partnerů a posílení jejich vzájemné spolupráce. Zorganizovali tři neformální konference a devět setkání, kdy jeden hostitel pozval tři partnery ke sdílení zkušeností o tom, jak prostřednictvím fotbalu bojovat proti bezdomovectví. Významnou součástí projektu byly také tři festivaly pouličního fotbalu, které se konaly v Manchesteru (Anglie), Sofii (Bulharsko) a Grazu (Rakousko). Průzkum mezi účastníky festivalu ukázal, že se většina z nich zlepšila v týmové spolupráci, komunikaci a stoupl jim sebevědomí. Více na homelessworldcup.org.

Trénink pro extrémní závody

Adventure racing neboli extrémní víceboje v přírodě jsou v posledních letech čím dál víc populární. Prověřují fyzickou a psychickou odolnost a dovednosti sportovců v řadě disciplín. Většinou kombinují orientační běh v náročném terénu, jízdu na horském kole a pádlování. Někdy mohou být zahrnuty i jiné disciplíny jako horolezectví, paragliding, lyžování nebo jízda na koni. V roce 2018 realizovala šumperská organizace Multisport Outdoor Team mezinárodní projekt s partnery v Německu, Švédsku a na Slovensku, jehož cílem bylo rozvinout a posílit evropskou strukturu pro tento typ závodů. Spolupráce spočívala především ve výměně zkušeností a osvědčených postupů, ale také v organizaci tréninkových kempů. Těch se zúčastnilo 24 sportovců – 12 žen a 12 mužů. Každý kemp byl zaměřen na jinou disciplínu. Ve Švédsku si vyzkoušeli pádlování na Baltském moři, na Slovensku si zlepšili své technické dovednosti v běhu náročným horským terénem, v Německu se zaměřili na ultradlouhé běhy a u nás se zdomakovali v navigaci a jízdě na kolech MTB. Vyvrcholením kempů byl závod, kdy si účastníci mohli otestovat efektivitu předchozího tréninku ve dvou zvolených disciplínách. Sportovcům se podařilo překonat jejich osobní rekord ve 45 „výkonech“ z celkových 48. V rámci projektu *Together for Adventure Racing in Europe* vznikla také série metodických videí, která je možné zhlédnout na platformě Erasmus+ Project Results.

Sport pro seniory

Pražské sdružení Senior fitness uspělo v roce 2016 s grantovou žádostí na projekt *Seniors to sport court, not to hospital*, který následně realizovalo ve spolupráci s polským plaveckým klubem Delfín, saskou organizací zaměřenou na celoživotní vzdělávání a tělesnou výchovu a s plaveckým oddílem Kosatky v Karvině. Cílem projektu bylo motivovat seniory k aktivnímu pohybu a zároveň jim pomoci překonávat zaběhnuté stereotypy, hledat řešení kritických situací, zlepšit jejich komunikační a sociální dovednosti, zvýšit jejich sebevědomí. Senioři byli vnímáni jako aktivní účastníci projektu, nikoliv jen jako příjemci služeb a podpory. Vyzkoušet si mohli různá skupinová cvičení v tělocvičnách, bazénech i venku – například aquaerobik, nordic walking nebo pilates. Zapojit se mohli jak zdraví, tak chronicky nemocní lidé. Partnerské organizace vyvinuly během roční spolupráce metodologii pro cvičitele, trenéry a instruktory sportu pro seniory. Dostupná je online na www.fitnesseniors.eu, a to i v češtině. Součástí je série instruktážních videí zaměřených na procvičování konkrétních částí těla nebo na práci se specifickými pomůckami. Zájemci se také mohou přihlásit na rekvalifikační kurz *Cvičitel zdravotní tělesné výchovy*, který je akreditován MŠMT. Sdružení Senior fitness poskytuje pohybové a zájmové aktivity seniorům už od roku 2008. Nabízí jim například cvičení na židli, tréninky fotbalu v chůzi nebo kurz sebeobrany.

Pro aktivní život i větší sebevědomí

Ilustrační foto

Evropská komise podporuje sportovní projekty primárně prostřednictvím centralizované aktivity Erasmus+ Sport. Příklady schválených a úspěšně realizovaných projektů si můžete přečíst na protější straně. Finanční podporu na sportovní aktivity lze ale získat i v rámci výzev na projekty mobility nebo partnerství pro spolupráci ve všech sektorech formálního vzdělávání, neformálního vzdělávání mládeže a celoživotního vzdělávání dospělých. V těchto projektech však není sport hlavním cílem, ale pouze prostředkem k dosažení jiného záměru. Sportovní aktivity mohou být využity například k získání nových dovedností, jako cesta k inkluzi nebo zdravému životnímu stylu.

PEALS

Tělesná výchova a aktivní život (Physical Education Active LifeStyle – PEALS) je příkladem projektu, který získal finanční podporu z programu Erasmus+ školní vzdělávání. Šlo o dvouletou spolupráci škol v České republice (Gymnázium J. A. Komenského v Novém Strašeci), Litvě, Lotyšsku, Maďarsku a Řecku. Hlavní náplní projektu byly krátkodobé výměny, do kterých se zapojila zhruba stovka studentů a 15 učitelů. Každá škola si pro návštěvníky připravila pestrý program, jehož součástí byl

samozejmě sport, ale také poznávání místní kultury. Studenti například bydleli v rodinách. Maďaři zorganizovali dva cyklovýlety nebo sportovní talentovou show. V Řecku si studenti vyzkoušeli jízdu na koni, lukostřelbu nebo jízdu na čtyřkolce. Měli také možnost navštívit místní pamětihodnosti. Výměna v Lotyšsku proběhla v únoru 2019, což bylo ideální období pro zimní sporty. Těžištěm programu v Litvě bylo propojení sportu s životním prostředím, převažovaly tedy zejména outdoorové aktivity jako jízda na kajaku, pěší túry nebo hraní basketbalu. Výměna v České republice byla odložena a nakonec proběhla virtuálně. Zaměřena byla na Olympijské hry. Pro studenty byla účast v projektu jedinečnou příležitostí poznat kulturu jiných evropských zemí. Seznámili se se zahraničními vrstevníky a rozmluvili se v angličtině. Vystoupili ze své komfortní zóny a vyzkoušeli si celou řadu sportovních disciplín. Učitelé zase poznali jiné vzdělávací systémy a získali novou inspiraci do výuky.

USTEP

Dalším příkladem podpořeného projektu je USTEP (anglický akronym pro *Using Sports To Empower People*). Ten byl financovaný

z programu Erasmus+ mládež v roce 2016. Jeho koordinaci zajišťovalo Mezinárodní vzdělávací centrum GEMS, které sídlí v Praze. Spolupracovalo s britskou organizací THE DOJO.ORG.UK, která nabízí lekce bojových umění jako prostředek pro neformální vzdělávání dětí a mládeže. Dalším partnerem bylo turecké sdružení YOUTHART – Youth Art Research and Education Association, které mladým lidem zprostředkovává mezinárodní aktivity, především v oblasti kultury. Dvouletý projekt byl reakcí na situaci skupiny mladých lidí, kteří jsou v angličtině označováni jako NEETs. Jde většinou o sociálně vyloučenou mládež, která nestuduje ani nepracuje a je pro ni velmi obtížné zařadit se do společnosti. GEMS a jeho partneři se proto rozhodli tuto skupinu mladých podpořit. Využili přitom filozofických principů a pravidel bojových umění jako nástroje pro jejich osobnostní rozvoj. Zorganizovali pro ně praktické workshopy, kde mohli rozvíjet svoje komunikační dovednosti, kritické myšlení a schopnost řešit problémy. V kurzu o podnikání si sestavili vlastní byznys model a učili se také efektivně pracovat se sociálními médii.

LR X

Erasmus+ Sport v kostce

Text: Lucie Rychlá

Nové rozpočtové období programu Erasmus+ se úspěšně rozjelo. První výzvy máme již zdárně za sebou a nyní se můžeme pomalu připravovat na další. Evropská komise totiž už v listopadu zveřejnila přehled termínů na příští rok. Uzávěrka pro podávání žádostí na projekty kooperativních partnerství, partnerství malého rozsahu a neziskové sportovní akce je stanovena na 23. března, zatímco termín pro projekty budování kapacit v oblasti sportu je 7. dubna.

Žadatelé o grant v centralizované aktivitě Erasmus+ Sport budou moci v roce 2022 čerpat z celkového rozpočtu 51,89 milionů eur. Přesné informace o tom, jak žádost podat, najdete na webových stránkách Evropské výkonné agentury pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (erasmus-plus.ec.europa.eu), která má administraci centralizovaných aktivit na starost. Českým žadatelům rádi poradí také naše kolegyně v bruselské kanceláři CZELO (czelo.dzs.cz). Pro úplný záčet ale určitě doporučujeme seznámit se s pravidly v aktualizované příručce programu Erasmus+, která je dostupná i v českém překladu na výše uvedeném webu Výkonné agentury.

Dobrou zprávou pro nováčky, kteří nemají s programem Erasmus+ Sport zatím

žádné zkušenosti, ale i pro zkušené žadatele, bude jistě informace, že administrace projektů je v novém rozpočtovém období jednodušší, a to zejména díky zavedení tzv. fixních jednorázových částek. Koordinátor projektu, který podává grantovou žádost, si předem zvolí jednu z nabízených částek podle vlastního odhadu projektových nákladů a dalších potřeb. Výkonná agentura nově nekontroluje administrativní a finanční aspekty projektu, ale zaměřuje se hlavně na to, zda byly dosaženy předem stanovené cíle.

Celý proces podávání žádostí a administrace projektu navíc nyní probíhá na online portálu Funding and Tenders, přičemž přihlášky se skládají ze tří částí – A, B, C. Část A zahrnuje veškeré administrativní informa-

ce (například přehled účastníků), část B je určena pro popis projektu (a tzv. pracovní balíčky), část C se týká horizontálních a specifických priorit programu. Zohlednění alespoň jedné z nich je podmínkou pro získání grantu.

Horizontálními prioritami programu Erasmus+ (platí i pro všechny sektory vzdělávání) jsou inkluze a rozmanitost, environmentální udržitelnost, podpora digitální transformace a občanská angažovanost a participace. V oblasti sportu je navíc kladen důraz na tyto priority: podpora zdravého životního stylu pro všechny; podpora integrity a hodnot ve sportu; podpora vzdělávání ve sportu prostřednictvím sportu; boj proti násilí, rasismu, diskriminaci a nesnášenlivosti ve sportu. Jejich podrobné vysvětlení najdete v již zmíněné příručce programu.

Zvyšte svoje šance na schválení vaší žádosti a věnujte více pozornosti části B, která obsahuje popis projektu, vysvětlení jeho relevance a dopadu a nastavení spolupráce mezi partnery. Vyvarujte se častých chyb, jako je vytyčení příliš ambiciózních cílů, vágní popisy, nelogický harmonogram, nereálný rozpočet, nevhodný výběr partnerů a špatné rozdělení zodpovědnosti, zanedbaná diseminace a podobně. Inspirujte se třeba úspěšně realizovanými projekty v databázi Erasmus+ Projects Platform.

KOOPERATIVNÍ PARTNERSTVÍ

Hlavním cílem kooperativních partnerství je zvyšování kvality práce zapojených organizací a institucí, budování jejich kapacit pro činnost na nadnárodní nebo mezioborové úrovni, řešení společných potřeb a priorit, výměna zkušeností, sdílení osvědčených postupů a podobně. Projekty musejí být tematicky zaměřeny alespoň na jednu horizontální prioritu programu Erasmus+ nebo na některou ze specifických priorit pro oblast sportu. O grant může žádat veřejná či soukromá organizace se sídlem v členském státě EU nebo ve třetí zemi přidružené k programu Erasmus+ (Severní Makedonie, Srbsko, Norsko, Lichtenštejnsko, Island a Turecko). Jako partner se může zapojit i jakákoliv třetí země světa (s výjimkou Běloruska), její účast však musí být adekvátně zdůvodněna. Na projektu mohou spolupracovat i další přidružení partneri, například jako konzultanti. Ti ale nezískají žádnou finanční podporu. Na realizaci kooperativního partnerství se musejí podílet minimálně tři organizace ze tří programových zemí. Limit pro maximální počet zapojených organizací stanoven není. Projekt může trvat 12 až 36 měsíců a všechny aktivity se musejí konat v zemích zúčastněných organizací. Žadatel si volí grant ve výši jedné z předem stanovených částek – 120 000 eur, 250 000 eur nebo 400 000 eur podle rozsahu aktivit a očekávaných výsledků. x

PARTNERSTVÍ MALÉHO ROZSAHU

Partnerství malého rozsahu mají především motivovat nové, méně zkušené organizace a malé aktéry, aby se do programu Erasmus+ zapojily. Jejich cílem je také podpora inkluze cílových skupin s omezenými příležitostmi a rozvoj aktivního evropského občanství na lokální úrovni. Zároveň by měla reflektovat podobné cíle, jako mají kooperativní partnerství (úměrně rozsahu každého projektu). Partnerství malého rozsahu jsou otevřená všem veřejným i soukromým organizacím se sídlem v členských státech EU nebo ve třetích zemích přidružených k programu Erasmus+. Jiné než programové země se do nich zapojit nemohou. I tento typ partnerství se musí tematicky věnovat alespoň jedné horizontální prioritě programu Erasmus+ nebo některé ze specifických priorit pro oblast sportu. Do projektu musejí být zapojeny minimálně dvě organizace (minimálně jedna by měla být sportovní klub) ze dvou různých států, přičemž horní hranice pro počet zúčastněných organizací stanovena není. Projekt může trvat 6 až 12 měsíců. Všechny plánované aktivity se musejí konat v zemích, kde sídlí organizace, které se ho účastní. Výjimkou je třeba propagace v Bruselu. Žadatelé si volí grant ve výši jedné z dvou fixních částek, a to buď 30 000, nebo 60 000 eur. Volba částky by měla vycházet z odhadu žadatele na celkové náklady projektu. x

NEZISKOVÉ SPORTOVNÍ AKCE

Tyto projekty musejí být zaměřeny na jeden z následujících cílů: dobrovolnictví ve sportu, sociální inkluze prostřednictvím sportu, boj proti diskriminaci ve sportu nebo podpora účasti ve sportu a pohybových aktivitách. Výběr konkrétního cíle musí být v žádosti jasně patrný. O grant může žádat veřejná či soukromá organizace působící v oblasti sportu se sídlem v členském státě EU nebo ve třetí zemi přidružené k programu Erasmus+. Stejný typ organizací se může do projektu zapojit jako partner. Finanční podporu lze získat na dva druhy akcí – evropské místní akce (dále rozdělené na typ I a typ II) a celoevropské akce. V případě evropských místních akcí typu I může žadatel získat jednorázovou částku ve výši 200 000 eur. Na projektu musejí spolupracovat nejméně tři organizace ze tří různých zemí a plánované aktivity se musejí konat na území všech zapojených států. I v tomto případě se plánované aktivity musejí konat na území všech zapojených států. Na realizaci celoevropských akcí musí spolupracovat minimálně 10 organizací z 10 různých zemí, ale aktivity musejí probíhat v zemi, kde sídlí žadateléská organizace. Všechny typy projektů mohou trvat 12 až 18 měsíců. x

PROJEKTY BUDOVÁNÍ KAPACIT

Smyslem projektů budování kapacit je podpora mezinárodní spolupráce mezi organizacemi působícími v oblasti sportu v programových zemích s organizacemi ze států, které nejsou do programu Erasmus+ přidruženy (takzvané partnerské země). Tento typ spolupráce má podpořit rozvoj sportovních aktivit a politik v partnerských zemích a zároveň sloužit jako prostředek pro prosazování evropských hodnot. Konkrétní akce mohou být zaměřeny na zvyšování kapacit partnerských organizací aktivních v oblasti sportu, na propagaci sportu a pohybových aktivit v partnerské zemi, na prosazování sociální inkluze a pozitivních hodnot (jako fair play a týmová spolupráce) prostřednictvím sportu nebo na realizaci společných iniciativ. Každý projekt by měl úzce souviset s vybraným tématem a vedle formálních kritérií musí reflektovat také alespoň jednu z priorit programu Erasmus+. Žádost o grant může podat jakákoliv veřejná i soukromá organizace působící v oblasti sportu se sídlem v programové nebo partnerské zemi (týká se pouze Albánie, Bosny a Hercegoviny, Kosova a Černé Hory). Stejný typ organizací se může do projektu zapojit jako partner. Na spolupráci se musejí podílet nejméně čtyři organizace ze tří zemí (zároveň je určen i jejich specifický mix). Projekt může trvat jeden až tři roky. Výše grantu se pohybuje od 100 000 do 200 000 eur. x

Mým vzorem byl vždycky princ Bajaja

Text: Lucie Rychlá

Tomáš Slavata už řadu let pomáhá dětem ze znevýhodněného sociálního prostředí překonat jejich nelehkou situaci. Prostřednictvím sportu je motivuje k tomu, aby šly za svými cíli a bojovaly za lepší budoucnost. Sám si prošel obtížným dětstvím, ale nepodlehli nepřízni osudu a své osobní zkušenosti nyní využívá k podpoře jiných. Za svou činnost si vysloužil mnohá ocenění a v loňském roce se stal prvním Čechem, který získal evropskou cenu #BeActive Local Hero.

V minulém roce vás Český olympijský výbor nominoval na evropskou cenu #BeActive v kategorii Místní hrdina. Tu cenu jste nakonec vyhrál. Co pro vás znamená?

Poslední dva roky nejsou jednoduché pro nikoho z nás a do toho všeho vás ocení za vaši dlouholetou práci, přístup k dětem a společnosti. Bylo nádherné cítit užitečnost mého života a toho, co se snažím poslat dál. Je to velký projev důvěry k mé práci a pomůže to člověku se ujistit, že tomu dal všechno a lidé to dokážou ocenit.

Nechci zklamati

Pro tisíce znevýhodněných dětí jste hrdinou i bez plaket a diplomů. Jak tuto roli vnímáte?

Je to velká zodpovědnost, kterou na sebe člověk vezme a zároveň nechce zklamati. Chci do světa dětí i dospělých vnést naději a to, že i přes bezmoc, kterou člověk někdy cítí, je důležité bojovat. Jen nechci, aby děti kolem nás cítily bezmoc a mohly třeba najít ve mně vzor, že to jde i přes nepřízeň osudu a nefungující rodiny.

Máte vy nějakého hrdinu, který vás v životě inspiruje?

Vždy pro mě byl velkým vzorem princ Bajaja, rytíř, který bojoval za spravedlnost. Vada řeči, kterou předstíral, mi pomáhala věřit, že i když je člověk v něčem odlišný, neznamená

to, že nemůže naplnit svůj osud. V dětství jsem totiž trpěl silnou vadou řeči.

V osobním i profesním životě jste se setkal s řadou překážek. Co vám dává motivaci setrvat a nevzdát to?

Myslím si, že tou největší motivací je, že nechci zklamati jako člověk a dělat stejné chyby, kterých jsem byl přítomen v naší rodině. Vždy máme na výběr a je jen na nás, zda přijmeme tu jednodušší cestu a budeme se litovat, nebo tu druhou a budeme bojovat za lepší zítřek.

Co považujete za svůj největší úspěch?

To, že jsem dokázal vytvořit svět, v kterém jsem šťastný, a dokážu to přenést dál. Jsem také nesmírně rád za to, že jsem získal důvěru lidí.

Jednou z hodnot, které se snažíte dětem vštípit, je solidarita. Jak se učí solidaritě a může k tomu přispět i sport?

Jsem přesvědčen, že toto je hlavně o příkladu a vzoru, který jako dospělý člověk mohou předat. Sport vás naučí, že na startovní čáře jsme si rovni. Sport vám dá bolest, vítězství i prohry, je spravedlivý. To, co pak předáte dětem, musí vždy vycházet z vás.

Na jakých projektech věnovaných dětem a sportu nyní pracujete? Zvažoval

Tomáš Slavata terénní triatlonista a patron dětí. Zúčastnil se závodů Xterra, Ironman nebo Winterman. V roce 2009 založil atletický oddíl při Základní škole Jana Wericha v Praze-Řepích. V současnosti je jeho hlavním projektem Slavata tour, v rámci které organizuje sportovní akce a besedy na podporu sociálně znevýhodněných dětí. Za svou filantropickou činnost získal řadu ocenění. V roce 2011 mu Mezinárodní olympijský výbor udělil cenu Sport a společenská odpovědnost, v roce 2020 vyhrál cenu #BeActive Award v kategorii Místní hrdina. Theodora Remundová o něm natočila epizodu pro dokumentární cyklus Filantrop pro Českou televizi.

Jste někdy, že byste se zapojil do programu Erasmus+?

Mým hlavním projektem je Slavata tour, kde spojuji děti z dětských domovů s širokou veřejností. Pořádám kempy, kde s těmito dětmi trávím čas, nebo Cestu k Baltu, kdy děti z nelehkého prostředí musí pokořit pětidení výzvu a dojet na kolech k Baltu 580 kilometrů. Snažím se v dětech probudit chuť něco změnit. Všechny aktivity vycházejí z mého dětství a toho, co chybělo mně, když jsem byl outsider. V minulosti jsme zahraniční studenty brali s sebou do dětských domovů, kde dětem vařili, trávili s nimi čas a ukazovali jim svou kulturu. Pokud by se k nám chtěli zahraniční studenti

Chuť něco změnit

Podle jednoho z vašich rozhovorů byl pro vás sport prostředkem vlastní záchrany z nelehké rodinné situace. Čím je pro vás sport dnes?

Sport mě vytrhl od reality u nás doma. Čím více jsem běhal, tím více jsem dokázal pracovat sám se sebou. Dal mi disciplínu a možnost ukázat, že i přes jiné sociální postavení jsem tady.

Pro mnoho dětí a mladých lidí byl poslední rok a půl náročným obdobím.

připojit a vypomoci na sportovních akcích, nebudeme se tomu bránit, nicméně momentálně jsme natolik vytížení, že na další aktivity už nezbývá čas.

Často trávili celé týdny zavření doma a „nehýbali se“. Jak můžete opět najít cestu k pohybu? Co byste jim poradil?

Vždy je jednodušší najít výmluvy, proč nemohu, ale důležité je najít vůli se posunout. Po celou dobu pandemie jsme s rodinou zajišťovali zásobování zasažených subjektů, které se starají o děti nebo starší lidi, dezinfekcemi, respirátory a podobně. I přesto jsme dokázali najít čas, abychom chodili pravidelně běhat a sportovat. U dětí to v době pandemie bylo hodně o rodičích a jejich přístupu. Negace a neustálé stěžování nikoho nikam neposunuly. Možnost sportovat jsme neztratili, šlo jen o to se více věnovat svým dětem. U dospělého člověka je to o tom, zda chce, nebo nechce.

#BeActive #BeInclusive

Text: Lucie Rychlá

Jednou z největších iniciativ Evropské komise v oblasti sportu je Evropský týden sportu (ETS). Koná se již sedm let, pokaždé ve dnech 23.–30. září. Pod heslem #BeActive se snaží zvýšit povědomí lidí o důležitosti aktivního životního stylu a podporuje sportovní akce po celé Evropě na mezinárodní, národní i místní úrovni. V Česku tuto kampaň koordinuje Český olympijský výbor (ČOV).

Cena za propagaci sportu

Od roku 2016 je nedílnou součástí ETS vyhlášení cen #BeActive Awards na podporu projektů a jednotlivců, kteří se významným způsobem podílejí na propagaci sportu a fyzických aktivit napříč Evropou. Cena je udělována ve třech kategoriích – Vzdělávání (Education), Pracoviště (Workplace) a Místní hrdina (Local Hero). V každé kategorii jsou vyhlášení tři finalisté. Výherci získají finanční odměnu 10 000 eur, ostatní ocenění obdrží 2500 eur. Nominovat organizaci nebo člověka, který si podle vás toto ocenění zaslouží, můžete i vy, stačí se obrátit na ČOV.

Letos Evropská komise vybírala ze 76 nominací. V kategorii Vzdělávání zvítězil

bavorský sportovní klub TSV Neuried e.V., který motivoval děti k pohybu v době, kdy byly zavřené školy. V kategorii Pracoviště zvítězila maďarská firma iData Kft, která svým zaměstnancům nabízí možnost využít širokou škálu služeb, aby se udržovali fit. V kategorii Místní hrdina zvítězil Alo Looke, ředitel Estonian Health Trail Foundation, která v Estonsku spravuje síť 122 „zdravotních stezek“. Stezky umožňují široké veřejnosti žít zdravější život na čerstvém vzduchu. Přehled všech finalistů najdete na sport.ec.europa.eu.

Loni se v této soutěži poprvé umístila i Česká republika, když v kategorii Místní hrdina zvítězil triatlonista Tomáš Slavata.

V roce 2018 začala Komise oceňovat také sportovní projekty, které se významným způsobem podílejí na sociální integraci znevýhodněných skupin obyvatel, a to v rámci #BeInclusive EU Sport Awards. I zde jsou z přihlášených projektů vybíráni tři finalisté ve třech kategoriích: Breaking barriers oceňuje inicia-

tivy zaměřené na překonávání překážek v účasti, Celebrating diversity vyzdvihuje projekty prosazující toleranci a vzájemné porozumění a Inspiring change vybírá nejlepší projekty s příběhy znevýhodněných lidí, jejichž proměna může být inspirací dalším. Výherci opět získají odměnu ve výši 10 000 eur, ostatní finalisté 2500 eur. Přihlásit se může jakákoliv organizace (veřejná i soukromá, komerční i nezisková) se sídlem v zemi zapojené do programu Erasmus+. V roce 2020 vybrala nezávislá komise ze 181 přihlášek. V kategorii Breaking barriers zvítězil francouzský projekt Ovalle citoyen, který prostřednictvím ragby bojuje proti všem formám diskriminace. V kategorii Celebrating diversity vyhrál polský projekt Integrative Championship zaměřený na integraci lidí s hendikepem. A nejlepším projektem v kategorii Inspiring change byl portugalský Surf.ART pro děti ve věku 8–14 let. Prostřednictvím surfování, kontaktu s přírodou a terapie dobrodružstvím je učí převzít zodpovědnost za svá rozhodnutí i za svou budoucnost.

Lezení je životní styl

Text: Lucie Rychlá
Fotografie: Archiv ČHS

Lezení na skalách, v horách a v poslední době také na umělých stěnách patří v Česku k oblíbeným sportům. Jeho dalšímu rozvoji, vzdělávání lezců a zkvalitňování podmínek pro všechny zájemce se už 31 let věnuje Český horolezecký svaz (ČHS). Díky programu Erasmus+ Sport teď získal cenná partnerství pro přeshraniční spolupráci a přispěl k založení evropské horolezecké asociace, která zastupuje zájmy tří milionů (horo)lezců na jednáních s Evropskou komisí.

Zájem české veřejnosti o lezení rok od roku stoupá. Zatímco v minulosti bylo v oblíbě především lezení na skalách a v horách, dnes je velmi populární sportovní lezení na umělých stěnách. Jejich výstavba zažila boom v druhé polovině 90. let a v současnosti jich u nás najdeme na 200, ty největší (vnitřní i venkovní) mají v Brně.

„Ačkoliv je sportovní lezení na umělých stěnách při dodržování všech pravidel a metodiky zcela bezpečným sportem, tak má stále punc dobrodružství a adrenalinu, to lidi láká. Tento sport se rychle rozvíjí po celém světě a vrcholoví lezci jsou stále více vidět, což ještě více umocnila letní olympiáda. V Česku tomu rozhodně pomáhá také to, že náš Adam Ondra patří mezi světové jedničky. A navíc je to opravdu skvělý a zdravý sport, při kterém je zapojeno celé tělo, rozvíjí se pohybová zdatnost i rovnováha,“ vysvětluje Michaela Košatková z ČHS.

„Je to sport pro všechny generace. Kdo začal v mládí, tak se lezení často věnuje až do stáří, ale musí postupem času snižovat své nároky na obtížnost cest. Je to životní styl. A především pak skalní lezení je úzce spjaté s přírodou a úžasnou lezeckou komunitou, čehož se jen těžko vzdává,“ dodává Košatková.

Sport pro všechny

Lezení se mohou věnovat i lidé s hendikepem. Takzvané paralezení se v zahraničí rychle vyvíjí a Mezinárodní federace sportovního lezení (IFSC) v něm pořádá dokonce světové poháry a mistrovské soutěže. U nás je tato disciplína teprve v plenkách, ale ČHS se to snaží změnit

a chystá akce, které mají paralezení hendikepovaným sportovcům představit.

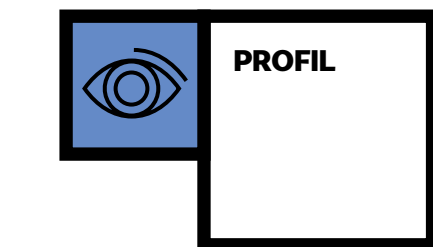
V zahraničí čerpá Svaz inspiraci i v dalších oblastech. V roce 2016 se zapojil do svého prvního projektu v programu Erasmus+ Sport – *Climbing for everybody*. Spolupracoval s partnery z Itálie, Slovenska, Maďarska, Slovinska a Chorvatska. Jejich cílem bylo čerpat z tradic a zkušeností každé země při hledání společné cesty, jak ukázat lidem krásu a možnosti lezení všeho druhu. Zorganizovali společně pět horolezeckých festivalů pro veřejnost i odborníky a šest pracovních setkání zaměřených na aktuální témata.

Ukázalo se například, že společnou výzvou všech partnerů je péče o lezecké skalní oblasti, osazování fixních jištění, značení, údržba přístupových cest a právní problémy týkající se například vztahu s vlastníky pozemků nebo odpovědnosti za případné škody. Země se naopak liší v nastavení lezeckých soutěží, v přístupu k tradičnímu lezení a horolezectví nebo v ochraně přírody.

Za jeden provaz

Díky navázané mezinárodní spolupráci mohou dnes členové ČHS získat 50% slevy na ubytování v alpských horských chatách v rámci systému reciprocity a Svaz pro ně zajistil i lepší pojištění horolezeckých aktivit v zahraničí. Projekt navíc napomohl k založení evropské horolezecké asociace EUMA, která zastupuje zájmy 25 národních horolezeckých asociací při jednáních s Evropskou komisí.

A právě etablování asociace EUMA jako věrohodného aktéra pro komunikaci s ev-

ropskými a národními institucemi včetně nastavení principů dobré správy je hlavním cílem dalšího projektu Erasmus+ Sport, který ČHS nyní koordinuje. Projekt *EUMA – Improvement of good governance of climbing and mountaineering in Europe* poběží do konce roku 2022 a v Česku je do něj zapojena také Karlova Univerzita.

Český unikát a know-how

„V České republice jsou podmínky pro lezení velmi dobré. Lezeckých stěn je mnoho a téměř každá nabízí lezecké kurzy a pro děti lezecké kroužky. Funguje u nás také mnoho oddílů, jejichž členové společně lezou na stěnách nebo pořádají výjezdy do skal, a máme také hodně horoškol i individuálních instruktorů, kteří organizují kurzy lezení na skalách,“ zdůrazňuje Košatková.

„Na to, jak jsme malá země, máme navíc opravdu hodně skalních lezeckých oblastí, i když v mezinárodním měřítku jsou nevýznamné. Ovšem jeden unikát tu máme, a to skalní pískovcová města, především Adršpach, Prachovsko nebo Hrubosasko. Ta by zahraničnímu lezci vyrazila dech. Ale vzhledem k tomu, že v těchto oblastech platí speciální lezecká pravidla, která zachovávají tradiční hodnoty pískovcového lezení, zůstávají pro mnoho z nich nedostupná. Skály jsou tu velmi spoře odjištěné, a lezec tak musí mít velkou psychickou odolnost a zkušenosti v zakládání vlastního jištění. Nesmí ani používat magnézium, které působí proti pocení dlaní, a musí dodržovat spoustu dalších omezení, na která nejsou zahraniční lezci zvyklí.“

Bohaté zkušenosti s trenérským a stavečským vzděláváním jsou jednou z hlavních devíz odborníků ČHS, které uplatní ve svém nejnovějším evropském projektu – CORS. Ten se zaměřuje na nastavení jednotných standardů pro vzdělávání lezeckých trenérů (s akreditací IFSC) a stavečků lezeckých cest a boulderů. Projekt odstartoval teprve letos a jsou do něj zapojeny horolezecké svazy z Bulharska, Polska, Slovenska, Slovinska a Švédska. Partneři také úzce spolupracují s Mezinárodní federací sportovního lezení, která přislíbila převzít výstupy projektu, pokud vše proběhne podle plánu. Následně by tedy nejvyšší úroveň trenérských kurzů zastřešovala, a pro všechny členské organizace by tak platila stejná pravidla.

SPORTOVNÍ LEZENÍ MĚLO LETOS PREMIÉRU NA OLYMPIÁDĚ, KDE BYL JEDNÍM Z FAVORITŮ TAKÉ NAŠ ADAM ONDRA (FOTO: PETR CHODURA)

ČESKO JE UNIKÁTNÍ SVÝMI PÍSKOVCOVÝMI SKALNÍMI MĚSTY, KDE PLATÍ SPECIFICKÁ PRAVIDLA TRADIČNÍHO LEZENÍ (FOTO: RADEK JEDLIČKA)

LEZECKÉ STĚNY PRASKAJÍ VE ŠVECH A DĚTSKÉ KROUŽKY JSOU BEZNADĚJNĚ PLNÉ (FOTO: PETR CHODURA, ČHS)

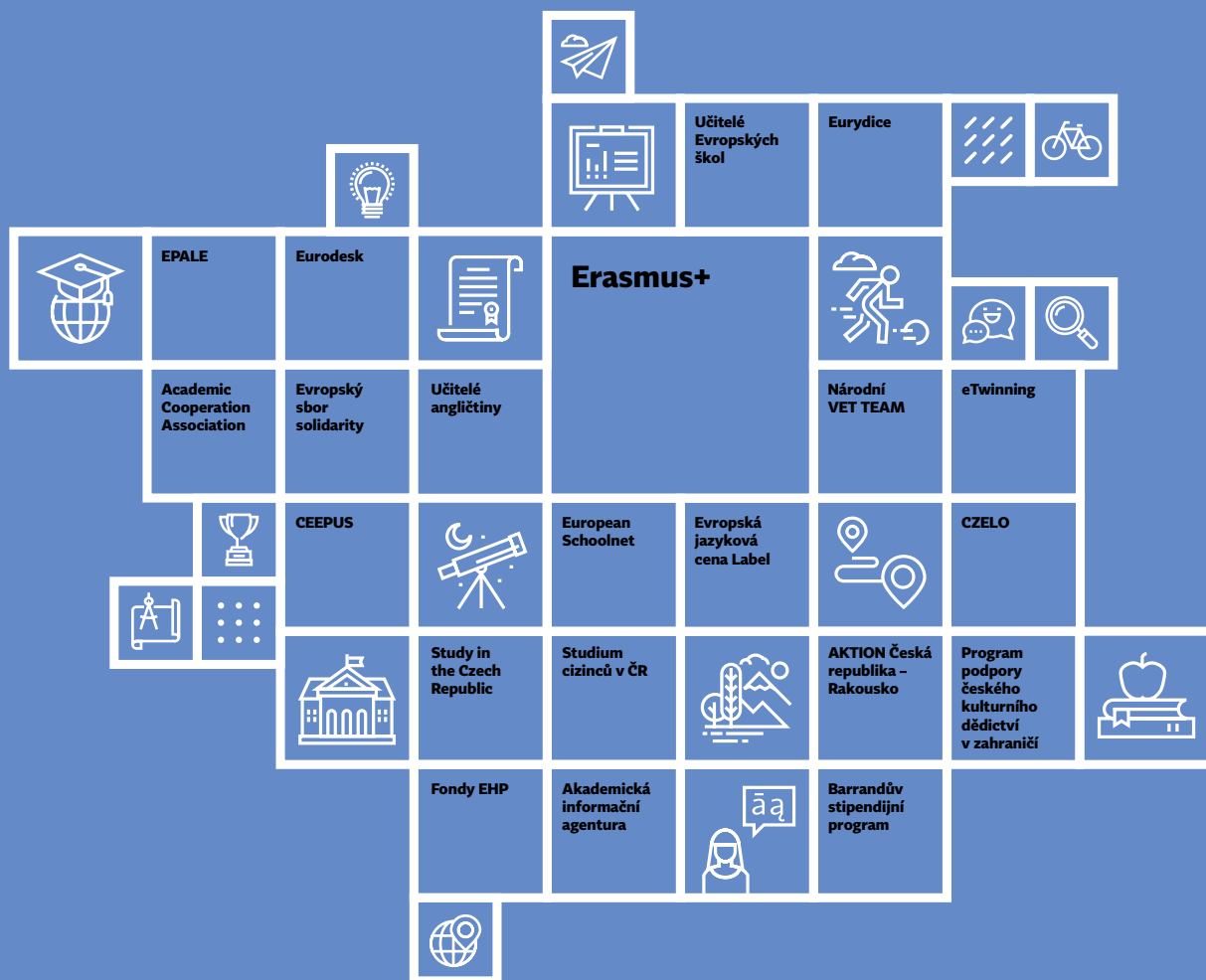
NA SKALÁCH SE SETKÁVAJÍ LEZCI VŠECH GENERACÍ, ZDE TŘEBA HOROLEZECKÁ LEGENDA ALENA ČEPELKOVÁ A NADĚJNÝ ROSTLÁK MIKUŠ (FOTO: STANDA MITÁČ)

KOMUNITA LEZCŮ JE ZALOŽENA NA DŮVĚŘĚ, PŘÁTELSTVÍ, LÁSCE K PŘÍRODĚ A POHYBU. LEZENÍ PRO NĚ NENÍ ANI TAK SPORT, JAKO SPÍŠ ŽIVOTNÍ STYL. (FOTO: STANDA MITÁČ)

MISTROVSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V LEZENÍ NA OBTÍŽNOST 2021 (FOTO: PETR CHODURA, ČHS)

Facebook

www.facebook.com/dumzahranicispoluprace
www.facebook.com/erasmusplusCR
www.facebook.com/mladezvakci
www.facebook.com/czelobrussels

Instagram

www.instagram.com/dzs_cz

Twitter

twitter.com/dzs_cz
twitter.com/CZELO_Brussels

LinkedIn

www.linkedin.com/company/dzs_cz

YouTube

bit.ly/DZStube

Dům zahraniční spolupráce (DZS)

Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1

☎ +420 221 850 100

@ info@dzs.cz

www.dzs.cz

Česká styčná kancelář pro vzdělávání a výzkum (CZELO)

@ czelo@dzs.cz

www.dzs.cz/czelo

Vytištěno na recyklovaném papíře s certifikací FSC®

